

487575

Înaintea

FEBRUARIE 1946

APARE BILUNAR

Redacția și Administrația:
„PIONIERII ROMÂNIEI”

Str. Cobălcescu, 16 * Tel. 3.41.50

Revista copiilor și a tineretului

CUPRINSUL:

ELENA FARAGO:
Ziarul meu

JAK LONDON:
Frațele păgân

SETON TOMPSON:
Lupul din Vinipeg

I. PUȚURI:
Drumul spre lumină

AL. ȘAHIGHIAN:
Glasul pădurii

I. VLASIU:
Amintiri..

MARCEL BRESLAȘU:
Moș Axente Stavăr

TUDOR MIHAIL:
Tândărică..

NICOLAE GANEA:
Minunata istorie a bumbacului

RADIO, SPORT, JOCURI,

Desene de:

GH. LABIN, AL. RUDEANU și
MARIA CONSTANTIN



NR.

8

LEI 700



Pionierii Francezi

În Franța există o puternică mișcare pionierască. „Uniunea tineretului republican din Franța”, care strânge în rândurile ei zeci și zeci de mii de tineri. Ea editează rev. bilingvă VAILLANT (Vi-teazul), din care vă

vom da și noi unele informații. Îi vedeți pe acest tânăr, care zâmbeste plin de încredere în viitorul patriei sale? El face parte din grupul celor 150 de „Viteji” din clubul E. Tarquin din Marsilia.

„Clubul aeronautic Fabien”



De curând s'a inaugurat la Paris, cu un mare entuziasm, „Clubul aeronautic Fabien”. Cu această ocazie s'au expus desene reprezentând diferite tipuri de avioane, precum și schițe și planuri pentru aeromodele. De asemenea, tipuri diverse de aeromodele, la scară redusă, și un... adevărat planor pentru școala noilor planoriști. De remarcat că toate aceste lucruri au fost făcute numai de tineri. Ministrul aviației a luat parte la deschiderea clubului, amintind glorioasele fapte de arme ale colonelului Fabien, unul din principalii conducători ai Rezistenței franceze. El i-a îndemnat pe tinerii pionieri să-i urmeze pilda.

După câte știm, există și la noi o direcție a aeromodelismului, care depinde chiar de Subsecretariatul Aerului. Nu s'ar putea porni o acțiune în sensul formării unor asemenea cluburi, de pe urma cărora tineretul și mișcarea aviațică n'ar avea decât de câștigat?

Baretele „Pentru silință”

Organizația pionierască din departamentul Drôme (Franța) a avut o idee foarte bună. A tipărit 10.000 de barete pe o hârtie lucioasă, pe care se aflau scrise cuvintele „Pentru silință”. Aceste barete

s'au împărțit la comitetele de clasă ale diferitelor școli din regiune. Comitetele urmează să le acorde colegilor, când se disting prin silință la învățătură și purtare camaraderască. Primii 10 elevi care au obținut cele mai multe barete în decurs de un trimestru, și aceasta în fiecare localitate unde există un club pionieresc — primesc un abonament gratuit, pe 3 luni, la revista VAILLANT. Ce spuneți, ideea vă încântă și pe voi? Atunci, ajutați-ne s'o punem în practică! Scrieți-ne cum o vedeți realizată și la noi.

6 Martie

Țara întregă va sărbători peste câteva zile împlinirea unui an dela venirea guvernului d-lui dr. Petru Groza la cârma țării.

Va fi o zi în care poporul își va sărbători izbânda. Pentru că trebuie să ne aducem și astăzi aminte că numai datorită eforturilor depuse de forțele populare a putut fi înlăturat dezastrul spre care lunecase țara.

În răstimpul anului care s'a scurs, și datorită înțeleptei conduceri a acestui guvern care cuprinde elemente din toate păturile sociale, poporul a purces la munca de reconstrucție, care a dus la terminarea victorioasă a războiului antihitlerist, alături de marii noștri aliați, la instalarea administrației românești în Ardealul de nord, la realizarea reformei agrare și la reluarea relațiilor economice cu vecinii. Tot datorită muncii neostenite a acestui guvern, el a fost recunoscut, mai întâiu de Uniunea Sovietică, și apoi și de Anglia și Statele- Unite.

Dar dacă guvernul poporului a putut realiza atâtea mari lucruri în răstimp de un an, el mai năzuește a îndeplini multe altele, pentru binele și fericirea poporului. De bună seamă, pentru voi, copiii țării, guvernul are în proiect o serie de măsuri care vor ține seama de toate nevoile și năzuințele voastre: să vă asigure învățământul în cele mai bune condiții materiale, să vă pună la îndemână, terenuri de sport, etc., petru că guvernul d-rului Petru Groza știe că voi sunteți viitorul țării.

MIRCEA IGNAT



Să stăm DE VORBA

Central University Library Cluj

ARON MARILENA, Liceul Domnița Ilicana, Loco. Din cele trimise am putut vedea că ai un suflet plin de simțire și că vei putea să scrii și lucruri publicabile dacă vei citi mult, mult, și dacă vei căpăta obișnuința scrisului. Dar la o vârstă atât de fragedă ca a ta, Marilena, pentru ce vezi în „Aspecte tomatice” numai fața tragică a vieții? Încearcă să descrii mici întâmplări în legătură cu școala, și trimite-ne ce socotești mai reușit.

FINTESCU I. DUMITRU, Liceul Industrial-Craiova. Ne bucură că ți-a plăcut revista. Iată, acum găsești în ea și rubrica „Îndrumări practice”, pe care o doreai. Trimite-ne ceea ce ai scris pentru revistă dar renunță la pseudonim. De ce vrei să-ți ascunzi numele?

MANOLE EUGEN - Rădăuți. Obesvațiile d.v. ar fi îndreptățite în întregime, dacă revista nu s'ar adresa, în special pionierilor între 10—15 ani. Totuși, unele propuneri sunt juste. Ne reținem mai ales, la chestiunea diferitelor concursuri. Un prim început l'am făcut cu concursul de jocuri. Celelalte vor urma în curând. Cum găsiți ultimele numere din „Înainte”?

ION CHIRILA, Slatina Nera-Caraș. Desigur că dorim colaborarea pionierilor la revistă. De altfel, în diferite rânduri am accentuat acest lucru. Poeziile pionierului Iosif Chiriță sunt promițătoare. Nu sunt însă îndeajuns de realizate pentru a fi publicabile. Să ne mai trimiți din ultimele poezii.

I. SANDU, Loco. Dovedești ușurință la versificație și o oarecare însușire a tehnicii poetice. Dar acestea nu-s încă deajuns pentru a face o poezie bună. De aceea, încercarea de-a versifica „poruncile pionierului” este numai o bună idee. Și, apoi, pentru ce scrii fabule, pentru care se cere, înainte de toate, o mare experiență a vieții? Bănuiesc că ești elev și de aceea, te sfătuiesc să descrii, mai curând bucuriile și micile ne cazuri ale vieții de școală. Scrie-ne sau trimite-ne la „Clubul Pionierilor”, str. Gutenberg nr. 19, etaj VI, în orice Luni, în orele 3—5 p.m.

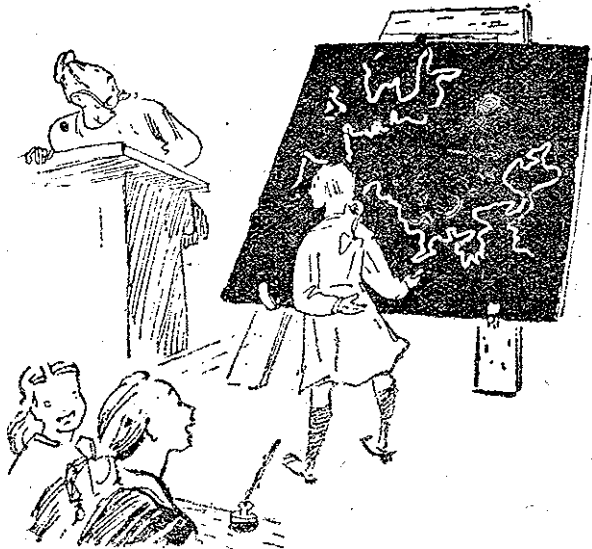
CUGLOVICI HARY, Loco. Citește răspunsul pe care i-l am dat lui I. Sandu și reține ce i-am spus, minus chestiunea cu... fabulele.

RĂHĂU C. ION, Pc. Com. Nicolae Bălcescu-Loco. Am predat scrisoarea și jocurile redactorului nostru de specialitate, care-ți va răspunde. Ne scrii că revista „are un sumar foarte variat și plăcut”. Nu' n-ai nicio să ne scrii mai mult în această privință?

Prieteni, așteptăm corespondența voastră! Cel d-n București rot veni să ne vadă la „Clubul Pionierilor”, str. Gutenberg 19, etajul VI, în fiecare Luni, între orele 3-5 p. m. Ceilalți, ne vor scrie pe adresa Revista „ÎNAINTE”, „PIONIERII ROMANIEI”, str. Cobălcescu, 16 Băneștii, pentru: DE VORBA CU CITITORII”.

Postașul cel Bătrân





Ziarul meu

de ELENA FARAGO

Acesta va fi ziarul meu. Vară-mea Liniică pretinde că fetele din școala primară nu trebuie să-și facă ziare pentru că nu știu să scrie destul de bine. Ea și l-a început abia anul ăsta, la 1 Septembrie când a intrat în clasa II-a secundară. Tot atunci aveam de gând să mi-i încep și eu, și acum îmi pare rău că n'am luat după ea.

La urma urmei ce are a face dacă sunt în clasa IV-a primară? Dacă e vorba de ortografie știu cât și Liniica, ba poate și mai mult. Intr'o ilustrată pe care mi-a trimis-o astă vară, dela Constanța, ea scria: „azi mam fotografiat”. Și chiar în caietul de gramatică de anul ăsta i-am văzut a altăieri, când am fost la ea, „duo” în loc de du-o și „dămi” în loc de dă-mi.

Dacă sunt în stare să fac o compoziție bună pentru școală, de ce n'aș putea să-mi scriu și un ziar pentru plăcerea mea? Eu, la gramatică — și mai ales la compoziție — n'am luat niciodată mai puțin de 9. Liniica n'a trecut peste 7 nici în clasele primare, nici la externat. Mama ei spune că e destul și atât, pentru că Liniica e foarte bolnăvicioasă și învață cam greu. Asta e adevărat și mi-e mi-ă de ea, sărăcuța. Are mereu friguri și dureri de cap.

Mi-e necaz uneori când se apucă să facă pe grozava. Se crece mare și tare pentru că e în cursul secundar. Dacă nu mă luăm după dansa mi-aș fi început și eu ziarul acum două luni.

Jeri l-am văzut pe al ei și mi-a părut tare rău. E scris mai mult de jumătate. Trebuie să-i recunosc însă că m'a lăsat să citesc în el. Asta dovedește că ține la mine, pentru că pe Lily și pe Dora, cu care e prietenă bună de șase ani, nu le lasă nici măcar să răsfoiască prin caiet. Ea i-a pus titlul „Jurnal”. Eu cred că n'a făcut bine. Jurnal nu e cuvânt româ-

nesc. Mie, cu toate că învăț și franțuzește cu mama, îmi place să scriu românește curat. Și acum să-mi încep ziarul:

Duminică 1 Noembrie.

Azi m'am supărat pe Viorica pentru că s'a purtat foarte rău și mi-a dovedit că nu ține la mine de loc. M'a ascultat doamna la Geografie. M'a scos la tablă și mi-a spus să fac Europa cu munții cei mai însemnați. Am știut. Doamna mi-a spus „bine” și după ce am făcut harta și după ce am spus lecția.

„După mine a scos-o pe Viorica. Până să ajungă ea la tablă, două fete din banca leneșe or au bufnit de răs și doamna s'a sculat și s'a dus lângă ele. Le-a certat rău și le-a pus să stea în picioare.

În timpul ăsta Viorica s'a apucat de mi-a șters de pe tablă Spania. Tocmai luase creta în mână s'o facă la loc, când s'a întors doamna la catedră.

— Ce faci acolo? întrebă doamna.

— Vreau să îndrept, doamnă, pentru că Marian n'a făcut bine Spania, răspunse Viorica înșepată.

— Așa! Atunci fă bine de șterge tot, și fă-o tu din nou. Aveam de gând să te scutesc de munca asta și să te ascult pe harta făcută de Marian, dar dacă nu-ți place, fă-ți-o singură.

Viorica însă a făcut o Europă foarte proastă. A lipit Italia de Grecia iar Suedia, în loc să fie lunguiață cum e, a ieșit, rotundă ca un măr. Marea Neagră era mai lungă și mai îngustă decât Marea Caspică. În sfârșit, a făcut o caricatură curată. Doamna a certat-o rău și i-a spus „trece la loc” fără s'o mai asculte. Cred că i-a pus nota 3. Așa-i trebuie.

În recreație toate fetele erau supărate pe Viorica și mă sfătuiau să nu mai vorbesc cu ea niciodată. Popescu Ioana, cu care s'a certat de

multe ori, dar acum erau împăcate, s'a prefăcut că nici n'o vede pe Viorica în recreație.

La prânz, când me-a dat drumul, toate fetele erau împrejurul meu. Viorica s'a îmbrăcat repede și a plecat singură înainte. Am văzut-o ștergându-se la ochi pe furș.

De mine n'a mai îndrăsnit să se mai apropie. Așa îi trebuie. Îmi pare bine că a greșit harta, și-mi pare bine că fetele au fost toate ce partea mea.

...Nu știu ce am. Mi-e cam rău și par'că îmi vine să piâng. Mi-se pare că mi-e milă de Viorica.

Adineaori, când am început să scriu, eram încă tare supărată pe ea. Acum îmi pare rău. A făcut o faptă rea, e drept, dar a fost destul de pedepsită. I s'a adevărit proverbul că: „Cine sapă groapa altuia cade singur în ea”. A vrut să mă sape față de doamna și să mă rușineze față de fete, spunând că n'am făcut bine Spania, dar nu i-a mers: Doamna a certat-o și i-a pus notă rea, iar fetele i-au arătat că țin cu mine. A fost pedepsită din toate părțile.

Săraca Viorica! Cine știe? Poate că i-a părut și ei rău pe urmă. Am văzut bine că se ștergea la ochi.

„Dacă m'aș duce mâine dimineață s'o iau la școală? Și pe urmă să le spun fetelor că ne-am împăcat?... Da, așa trebuie să fac!..”





FRATELE PĂGÂN

de JACK LONDON

Ne-a înfrățiț — el negru eu alb — o furtună groznică, care sfărâma goeleta *Jeana* de sub picioarele noastre. Prin nimic nu se deosebea de ceilalți din echipaj, tot oameni voinici unul și unul, marinari din tată în fiu, ca toți Polinesienii. Numai căpitanul, secundul și magazinerul erau albi, iar dintre călători, cinci, dacă mă numărăm și eu, doi Americani, un German și un Evreu polonez. Puntea gema de atâta lume înghesuită daie peste grămadă până la cel din urmă colț. Aproape 80 de băștinași din insulele Pomotu și Tahiti — bărbați, femei și copii — împresurați de țoale, de ciorchini de banane și nuci de cocos, se întorceau spre casă dela pescuitul scoților de mărgăritar. Atât negrii cât și albi făcuseră deopotrivă bune afaceri și mulțumirea se citea pe fețele tuturor.

Călătoria s'ar fi scurtat mult, dacă *Jeana* ar fi pornit în bătaia alizeelor. Un fir de vânt abia mai înflora când și când pânzele. A doua zi încetă de tot și corabia păru că stă locului. Mi-am aruncat din întâmplare privirile peste barometrul atârnat în fața scării ce ducea la cabine. De 8 zile acul juca dela dreapta la stânga și dela stânga spre dreapta, până ce se opri la „timp schimbător”. Deodată însă arătătorul se întoarse neașteptat spre stânga. Chemai pe căpitan să vadă semnele care anunțau vreme rea.

Se începu strângerea pânzelor mari și mici și se lăsară slobode velele de furtună; apoi se înnodă, unde se putu, capete de frânghii tari, de care urmau să se lege oamenii ca să nu fie măturați de valuri. Eram de bună seamă în calea unui ciclon, care se vestea prin răbufniri de vânt ce creșteau dela o clipă la alta. M'am amestecat în treburile căpitanului, cerându-i să ne lăsăm purtați de furtuna din spate până ce s'o liniști, dar el se încapățână și-mi tăie scurt vorba. Marea se umflă odată cu vântul și trei valuri uriașe unul după altul, se ridicară alergând în fața noastră. Cel dintâiu talaz spălă puntea dela un capăt la altul. Cei care au avut timpul, s'au agățat cu disperare de frânghii, în timp ce oameni și bagaje, răsturnați talmeș-balmeș, fură târați ca un nimic în ciocotul de spume. Al doilea val curăță din nou puntea de oameni, în timp ce prova *Jeanei* se îndreptă spre cer, iar pupa se înfipse în valtoare. În puhoiul de pe punte am văzut rostogolindu-se picioare agitate, mâini omeștești, căutând să se prindă de ceva. Se agățau o clipă de frânghii, de balustrade, de catarge, pentru ca apoi, trupurile răsturnate să se împingă unul pe altul în va-

luri. Un cap de negru izbit de un capăt al catargului se sparse ca un ou. Cât despre mine, m'am cățarat la vreme printre frânghiile catargului dela mijloc, împletindu-mă printre ele ca un paianjen. Unul dintre Americani a vrut să facă la fel, dar a fost prea târziu. Il smulse un val și bietul om sbură ca o pălărie în voia vântului. Mai norocos, un Polinesian a avut timpul să inhățe cu amândouă mâinile mânerul dela roata cârmei. Dar vasul se plecă într'o parte și ciorchinele de oameni care se afla lângă cârmă, se prăvăli în mare. Al treilea val a fost și mai grozav. Parte din călătorii scăpați cu viață se urcară printre frânghiile catargelor, sau coborâră în fundul vasului. Ce s'a mai găsit pe punte a fost măturat cu totul, împreună cu bărcile de salvare.

Însă, mai turbat decât oceanul era vântul. N'aș putea numi vânt o ființă nevăzută, care-ți smulge hainele de pe trup până te lasă în sdrențe de sus până jos. Ce-a fost, întrece închipuirea omenească. Și era atât de necrezut, că parcă nici eu nu știu să se fi întâmplat într'adevăr una ca asta. Închipuiți-vă milioane și milioane de tone de nisip căzând odată toate din aer peste voi, cu o viteză de 100 km. pe oră. Un nisip nevăzut, nepăit, dar care are greutate și apasă cu putere. Ce zic eu nisip? — poate că ceva ce formează din tot aerul un singul bloc tare, care te izbește. Altfel, n'aș putea explica puterea acestui vânt. Se înțelege că pe o asemenea mânia cerească nu mai putea atârna pe catarge nicio sdrență de pânză. Deodată se petrecu un fenomen ciudat: sub greutatea vântului care apasă peste el, oceanul se liniști o clipă, parcă ciclonul i-ar fi supt valurile. Căpitanul găsi atunci un minut de răgaz ca să arunce în valuri ancora plutitoare. Era un con de pânză, încercuit la gură cu un inel de fier ca să stea deschis; un fel de sme de apă, care stătea drept și nu se ducea la fund. O sfoară legată de provă îl țara, asigurând vasului o mai liniștită cumpănire. E drept că și vântul se potoli ca la comandă. După patru ceasuri de încordări și unlete de iad, liniștește aceasta bruscă, neașteptată ne-a turburat și mai mult în loc să ne ușureze. Câteva clipe am plutit cu părerea că suntem salvați. Uraganul însă se înteeți iar, mai năpraznic decât fusese mai înainte. Ne găseam în inima ciclonului, în mijlocul valurilor ce fierbeau, ridicându-se peste catarge. Ce s'a întâmplat cu mica noastră *Jeana*? Nu mai știu nimic. Când s'o fi sfărâmat în țandări, n'aș putea să-mi aduc aminte. M'am trezit pe jumătate afundat, înnotând fără să-mi dau seama. În jurul meu valurile se făceau tot mai mici și mai regulate. Trecusem de centrul ciclonului. Poate să fi fost ceasurile două după amiază, când am simțit lângă mine o sfărâmătură din corăbioara înneată. Era o bucată de ușă dela o cabină. Cu toată ploaia care îmi învățuia privirea, cu toată sfârșeala și groaza prin care trecusem, am găsit în mine atâta putere ca să mă sui pe scândura mântuirii, mai ales că de ea mai atârna și un căpătâiu de frânghie. Am socotit că aș putea rezista încă o zi, dacă rechini mi-ar dat pace. Timp de trei ore am plutit întins pe această scândură, cu gura și ochii pe jumătate deschiși, ca să mă feresc de apa mării. Ploaia încetase, iar marea și vântul se liniștiseră ca prin farmec. Ce văzui aproape de mine? Pe căpitan și un Polinesian, agățați de o altă sfărâmătură, ca și mine, îmbrâncindu-se care să pună stăpânire pe scândura salvatoare. Căpitanul își pierduse hainele dar își păstrase încălțăminte cu tălpi potcovite cu cuie de fier, care-i atârna

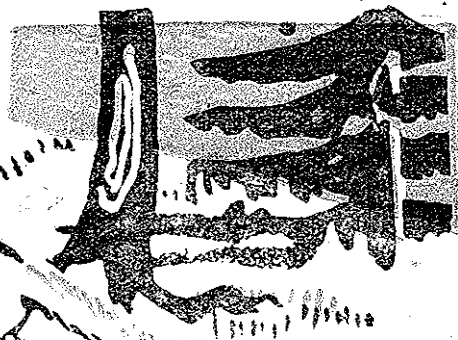
Continuare în pag. 6





NUVELĂ

de AL. ŞAHIGHIAN



Ō găsisem în pădure. Intr-o dimineaţă am plecat mai mulţi copii să petrecem toată ziua în mijlocul pădurii apropiate. Eram o ceată întreagă. Am plecat cu noaptea în cap, şi coborând valea satului ne-am revărsat, cântând, prin porumbişte, ca nişte prepele. Apoi am trecut Şerparul, râuleţul care şerpuia prin marginea satului, şi urcând dealul am luat-o drept pe şoseaua marginală. Când am ajuns în pădure, aceasta mai era încă acoperită de umbrelă ude ale nopţii. Ne-am făcut intrarea gălăgoşi, chiuind, bucuroşi, fericiţi, ca nişte navigatori care au descoperit pământ.

Deodată un plâns de câţel ne-a oprit paşii. Am privit în toate părţile, dar nu am descoperit nimic; atunci am început să chemăm în toate felurile în care se cheamă câţeluşii, tuindu-buzele şi căutându-l. Undeva, un şgomot de frunze ne-a atras atenţia. (Ne-am îndreptat într-acolo, dar şgomotul s'a strecurat cu iuteală de svârlugă, în altă parte. Şi așa mereu, furişându-se, oridecâte ori ne apropiam. Ni s'a părut curios pentru un câţeluş, această iuteală şi ne-am oprit contrariaţi. Apoi ne-am făcut un plan de bătaie. Am înconjurat locul unde părea că se află animalul şi făcând o roată mare, începurăm să ne apropiem chemând. Undeva înăuntrul cercului, s'a auzit un lătrat. Era un lătrat curios. Unul din ceată spuse:

— Asta-i câţelul pământului.
Un altul, amintindu-şi de Eminescu, a început să declame:
„In numele sfântului,
Taci s'auzi cum latră
Câţelul pământului
Subt crucea de piatră“.

Ne-am oprit înfioraţi. Câţelul pământului!

Umbrele pădurii începuseră să se destrame şi undeva, soarele pornise să-şi ascute razele roşii printre copaci. O pată de lumină se ivi în roata noastră şi parcă ne-a mai dat curaj.

Am început să strângem cercul. Şgomotul de frunze se auzi din nou, mai agitat, apoi tăcu. După asta câteva mârâituri şi lătrături; ne ascuţirăm auzul. Atunci, un chelălăit ascuţit, jalnic, tăie pădurea. De undeva răspunse un glas mai gros, care ne înţepeni paşii. Inima bătea cu putere... Înaintărăm din nou, treptat, strângând cercul.

— Atenţie, băieţi, spuse Ştefan, cel care conducea lupta, să nu ne fugă printre picioare!

Glasul PĂDURII

— Să nu ne muşte, strigă altcineva.

Mai făcurăm câţiva paşi, cu multă atenţie, şi-acum începu să se audă un scâncet slab, ca un plâns de copil obosit. Deodată m'am oprit cu ochii măriţi:

— Băieţi; am şoptit cu inima svâcnind. Il văd.

— Unde, unde? şoptiră ceilalţi.
— Uite colşa lângă bulgărele ăla. Staţi pe loc să vedem ce-o fi.

Ne oprirăm. Intre un bulgăre de pământ şi un ciot de lemn, un cap ciudat, mititel, cu ochii mici şi vii, care priveau cu teamă în toate părţile, cu un botişor ascuţit, tremura. Scâncetul era, acum atât de jalnic de ţi-era mai mare mila.

— Plăge şi tremură, spusei înduioşat.

— Ce animal este? întrebă cineva.
— E chiar câţelul pământului? întrebă unul din noi, mai mititel.

— Nu ştiu, am răspuns. Dar mie-milă de el. Eu zic mai bine să-l lăsăm.

— Nu se poate, nu se poate, strigară cu toţii, morţi de curiozitate.

— Vrem să vedem cum arată câţelul pământului.

La drept vorbind, nu ştia nimeni că există așa ceva, dar curiozitatea nu se putea împiedeca de un nimic ca asta. Şi chiar eu, care eram înduioşat de mila lui, nu mai aveam astămpăr.

Mi-am scos haina cu gândul s'o arunc asupra animalului, ca să nu fiu muşcat. Continuăm înaintarea şi în clipa următoare câteva glasuri de lângă mine izbucniră ascuţit:

— Il văd; il văd şi eu! Şi eu...
— Vai ce bot are!
— Şi ce urechi!
— Mie mi-e frică; se auzi alt glas. Eram acum aproape de tot. Câţel-

va dintre copii scoaseră şi ei hainele.

Câţelul îşi strecură acum, cu mare iuteală, corpul, printre ierburi, cu gând să-şi găsească o ieşire, dar reveni la locul dinainte, unde era mai apărat. În clipa următoare arunca haina. Il prinsesem. De bucurie făcurăm o gălăgie nebună, şi ceilalţi, adunaţi cu toţii asupra mea, la pământ, pe când desfăceam haina, aşteptau curioşi să vadă minunea. Era o tăcere că auzeai bătăile inimilor.

Am rămas cu gura căscată: era un pui de vulpe. Un pui mic şi prostuţ, rătăcit cine ştie cum dela sânul mamei. Începurăm să-l mângâiem şi parcă se mai linişti. Toată ziua ne jucărăm cu vulpiţa, încercând s'o convingem să mănânce ceva. Dar ea de sigur că nu ştia decât să sugă.

Hotărâi s'o iau acasă. Dacă i-aş fi dat drumul în pădure nu se ştie dacă şi-ar fi găsit mama.

Şi iacă așa deveni al cincilea copil în casa noastră. O hrănirăm cu lapte, bine înţeles până când începu să mănânce şi altceva, ca orice câţel înfărcat. Se domesticise atât de bine şi se împrieteni cu noi, copiii, până înfratit încât căpăta chiar un loc la masa noastră, a copiilor, unde şedea frumos pe scaun cu picioarele dinapoi. Iar cu cele din faţă rezemate pe marginea mesei, în dreptul farfuriei. Aşa îşi aştepta cuminte porţia, care nu întârzia niciodată. Dimpotrivă, ea, ca musafir, avea înţietate. Şi până când nu i se da ei de mâncare, niciunul din copii nu începea să mănânce. Masa laolaltă cu Vulpiţa — așa o botezasem — era o plăcere şi când unul din copii se strămba că nu-i place mâncarea, vulpea era dată ca exemplu. Ea nu refuza niciodată niciun soi de bucate, deşi, vă închipuiţi, că strămoşii ei nu erau obișnuiți nici cu tocana cu mămăliguţă nici cu cartofi cu unt, bunăoară. Nu mai vorbesc de ciorba de fasole, în care îi dumeam bucăţele de pâine, ciorbă pe care o înfuleca, în hazul futuror, de parcă acolo la ea în pădure, bătrâna vulpoaică, mama ei, nu-i gătea decât ciorbă de fasole şi-i scotea din cuptorul vizuinei, pâinea caldă din făină integrală. Imi imaginam undeva, într'un ascunziş de pădure, o vulpe roşie, bătrână, măsurând frunzişul căzut, cu coada-i stufoasă, umblând în două picioare, cu şorţ prins la mijloc şi preparând ciorba sau tocana pentru copii.

(Urmare în numărul viitor)



DRUMUL spre LUMINĂ

de I. PUTURI

Încă de cu ziuă, unchiul Costea, fratele mai mic al mamei, se pregătea de plecare la Craiova. Avea omul destule necazuri care-l apăsa, și din câtă gălăveală avusese cu nevasta și cu percepătorul, altă scăpare nu găsisse, decât tot în vechea poveste a vânzării grâului.

Mult ar fi vrut el să-și păstreze munca în magazie, până la recolta cea nouă, însă de mulți ani nu-l mai păsea astfel de noroc. Grâul ajungea tot mai fără de preț, iar nevasta și percepătorul nu-i dau răgaz nici să răsufoare. Biata nevastă-sa, Tina, femeie din oameni mijlocași, mai bine ar fi opărit-o cineva cu apă clocotită, decât să vadă mereu la poartă casei, apărând percepătorul cu noaptea în cap, ca o stafie urmat de toboșar.

— Du-te bărbate și vinde grâul la târg, se ținea ea scînd de capul soțului. Nu vezi că nu mai avem trai cu el? Nici nu se luminează bine, și el e la poartă. Mi-a băgat și copil în sperieți bată-l domnul...

— Lasă-măi nevastă, nu de copii îți arde ție... că de ți-ar fi de el, nu l-ai lăsa tu să-i morfolească porcii în ogradă... Alte închipuiri de muere te supără pe tine... Știu eu...

— O! ști, n'oi ști, îi repezi ea, dar eu știu una și bună: Nu vreau să se adune satul ca la urs în fața casei mele și nici să vad toboșarul și jandarmul cum îmi mână scroafa din dărăt la primărie. Dacă nu te descurci de el, casă bună cu mine nu mai faci... Asta e...

Și într'adevăr asta era povestea, lungă tocmai dela moș Adam, care se petrecea în sat mai în fiecare zi.

Așa că, de nevoie, fiindcă de voe

nici vorbă nu putea fi, s'a apucat omul și de treaba care nu-i plăcea: A strâns câțiva saci din sat, i-a umplut cu grâu, a încărcat carul cu ei până în loitre, a pus deasupra peste saci câteva maldăre bune de coceni și o tărână de foi pentru boi, așteptând seara să pornească la drum spre târg.

Tată-meu mă vesti de cu vreme, să-mi strâng catrafusele din timp că spre seară plecăm la Craiova.

Sfada în familie iscată în jurul viitorului meu, luase sfârșit cu biruința mamei care stăruise și se sbătuse până în ultima clipă, să învăț ceva, care să nu mă mai readucă înapoi în sat. Era sătulă ea și de muncă și de viața amară până în gât. Deaceia, pesemne, ținea morțiș să-mi îndrepte pașii spre o altă lume în care credea ea că va fi mai bine.

— Ori unde mamă, da' tot o fi mai bine decât în ăst pârilit de sat, susținea ea. Poate-oi trăi mai bine prin străini decât aici. Numai să nu te temi de muncă. Și cată să-ți placă învățătura, să nu mai fi orb ca noi.

Tată își făcuse însă alte socoteli și-i venea greu să renunțe la ele așa



ușor. Gândul lui era să mă vadă popă, slujind cu patrahir aurit la strana bisericii. Nu știu în ce măsură îi surădea și lui coliva dela pomana altora, dar părintele Nicolae tare i-o mai tărâna pe la nas.

— Eu taică, sunt bătrân de acum. Trăesc cu'n picior afară și cu unul în groapă. Ca mâine mă iartă domnul ca pe-o slugă credincioasă ce-i sunt. Cineva trebuie să-mi ia locul să slujească mai departe domnului în biserică noastră. Și fiul tău după cum îi arată firea, pare a deveni un vrednic slujitor al părintelui ceresc.

Așa grația părintele Nicolae, ori de câte ori întănea pe tată-meu.

Nu tot astfel gândeau și ceilalți mireni din epitropia sfinției-sale.

— Spune el taica-popă așa și pe dincolo de fiul lui ne Stan, dar gândul sfinției sale e la rostul copilei sale celei mici, la a-l cărei viitor cată a socoti din timp, cărcoteau ei, după cum e firea omului ușor plecată spre clevetire.

Dar vorba cea din bătrâni :

Foaie verde lobodă

Gura lumii-i slobodă...

Ce-o fi gândind sfinția sa despre rostul fiicei sale, treaba lui. Vorba e că nici pe mine nu mă trăgea inima spre popie, cum nu-l trage pe Grivei șgarda lanțului, chiar când este ea bătută cu rozete lucitoare de aramă, și împodobită cu mărgele.

Și toate astea numai din pricina fustei preotești. Cum pot merge popii în fustă nici astăzi nu pricep.

Nu asta era însă pricina care a putut muia inima tatii, până la urmă, făcându-l să renunțe la gândurile lui și să admită părerea mamei.

Ca om practic ce era, nu se împiedica el de fusta popii. Dar ce și-a zis el :

„Ce mi-i popă în sat, ce mi avocat bogat... Las' să meargă băiatul la liceu... un județ face mai mult decât o biată epitropie... Nu-i proastă nevasta...”

Și — pe semne — c'un atare gând m'a supt în vârful carului ca pe o podoabă rară, pornind cu mine, pe drumul spre lumină...

FRATELE PĂGÂN

Continuare din pag. 4

greu de picioare. L-am văzut cum a izbit pe bietul Polinesian peste gură, injurându-l:

— Du-te la dracu', păgân negru!...

M'am așteptat ca acest sălbatic cu puteri îndoit să-i răspundă prin câțiva pumni. Nu s'a răz bunat, ci i-a lăsat pluta, iar el se aținea în urmă-i, înnotând.

Oricât de sleit m'am simțit, am avut însă putere să sbier la el cât mă luă gura:

— Fiară ce ești! Dacă mai izbești în Polinesian, să știi că am să te îmbrăncesc de pe plută.

Și am chemat pe sălbatic lângă mine să împărțim în două scândura scăpării noastre.

Mi-a spus că-l cheamă Otoo și că e din Bora-Bora, insula apropiată de Tahiti, apoi, că el a prins întâiu sfărâmătura de ușă, și că văzându-l pe căpitan înnotând, l-a chemat să se așeze împreună pe plută. Drept răspuns, căpitanul l-a îmbrăncit în apă și l-a izbit cu călcăul în gură.

De atunci am rămas prieteni, ca doi frați buni. Deși

măsura peste doi metri și avea niște mușchi de boxer, Otto era totuși, bunătatea și blândețea întrupată...

Ne întindeam, când unul când altul, cu pânțele pe plută, ca să ne odihnim, în timp ce celălalt, afundat până la gât, da din mâini ca să se tină alătura. Și împărțind astfel soarta, eram purtați în neștire peste nemărginirea oceanului de două zile și două nopți, nemăncați și nedormiți. Apa, pătrunsă prin porii pielii, ne ținea loc de băutură și ne împiedica astfel să murim de sete.

Ajuns la capătul puterilor, am căzut leșinat și n'am mai știut ce se petrece cu mine. Când mi-am venit în fine Otoo bombănea în graul lui ceva neînțeles. Mă pomenii pe nisipul cald al unei insule, la umbra câtorva frunze de cocotieri. Otoo îmi scăpase viața; el mă târâse aici și el îmi făcuse adăpostul de frunze. Dormea dus lângă mine. Am căzut iar în nesimțire și când am deschis ochii, Otoo îmi lipi de buze o nucă de cocos ca să-i sug laptele.

Eram singurii salvați de pe goeleta *Jeana*. Căpitanul pierise, căci pluta lui fu aruncată pe plajă, la câteva zile, de fluxul mării.





Amintiri

de I. VLASU

Copiii dela ciurda popii îmi povestiseră niște lucruri de necrezut.

— Să vii, mă Ionel, că ți-om arăta ceva ce n'ai mai văzut.

— Ce n'am mai văzut? să-mi spunei ce.

— Să vii și să vezi c'o fost și Florea, nu ți-o spus?

— Despre pești?

— Și despre pești, dar mai e și altceva. Ai să vezi tu.

— Să-mi spunei și mie. Ce să vă dau?

— Să nu ne dai nimic, noi vrem să vii și să vezi.

— Vin, numai să nu mă păcăliți că voi așa sănteți.

— Nu te păcălim, că tu ești vecin cu noi, da să nu uita să aduci și niște slănină să frigem peștii.

— Aduc, dar dacă mă prinde mama, mă bate. Voi ce-mi dați?

— Noi îți arătăm gespri.

— Gespri?! Numa asta... Am mai vâst io!

— Oi fi vâst, da nu așa. Țștia sunt în pământ. Noi le descântăm și, când pornesc să iasă afară, roncăle ca taurul.

Hm? asta era ceva: niște viespi care mugesc ca taurii. Nici vorbă că m'am hotărât. Dar cu toată hotărârea mea, acum când o vedeam pe mama, cărând afară din casă tot ce apuca, m'a prins grija. Poate că mama m'o fi ghicit gândurile sau cine știe de ce, numai ce-o aud că-mi spune:

— Ionel, dragu mamii, să stai acasă astăzi să-mi ajuti, c'apoi ți-oiu cumpăra la târg pălărie cu cănac.

Pălărie cu cănac? Altă ademenire... Dar că ziua târgului era foarte departe și până atunci, nici vorbă, mama o să uite. Tot mai bine la ciurdă.

— Pălărie bună! spune el; nu curge apa prin ea?

— Nu, răspund eu, da' de ce?

— Stai să vezi numai și iar clăpește neînțeleș.

Se apropie de găleată, o afundă în ea și o scoate plină cu apă.

„Nu-i nimic“, îmi spun eu, așa, se usucă iar. Și pe urmă, dacă se strică e același lucru. O să-mi cumpere mama una cu cănac.”

— Acum merem la gespri, spune Gheorghită. O să-i auzi cum roncăle. Nu ți-e frică?

Frică nu-mi era, de ce să-mi fi fost frică? Dar inima începuse să-mi ticăie ca o pană legănată de vânt. Și pornim înainte. Vitele pasc liniștite, nici nu ne batem capul cu ele. Numai de n'ar veni chiar acum popa, că e în stare să ne strice toate socotilele.

Ocolim lacul cu pași masurați. Deodată Oanea se oprește. Mă opresc și eu. Se uită în pălărie, apoi face doi pași lângă drum, răscolește cu piciorul în iarbă și spune: „Aici-is“ Obraji și urechile îmi ard ca para focului. Ei se uită la mine și parcă se satură din roșețea mea.

La picioare se deschide în pământ o gaură lată de-o palmă. Iaca o gaură ca toate găurile! Mă așteptam să fie mare. Stau și privesc. Oare ce are de gând Oanea? Se uită înapoi spre ciurdă, apoi deodată, ca ars, se roștește la Gheorghită:

— Mă, au intrat gitele în cucuruz. Gheorghită o ia la goană și furtivă merindarea împrejurul capului. În aceeași clipă Oanea varsă dintr'o dată apa în gaură și o ia și el la goană, apărându-și capul cu pălăria mea și cu a lui.

Atâta am văzut. Apoi deodată cerul s'a întunecat împrejurul meu. Viespile m'au înconjurat ca un nor sălbatic, ca o furtună, pornită să măture tot. Capul întreg, fața, mâinile, mi s'au acoperit deodată de ace groaznice. Am început să fug cu ochii închiși și-mi izbeam palmele de obraji. Viespile omorite îmi cădeau în sân, pe după cămașa deschisă. Dela o vreme am început să urlu ca din gură de șarpe.

— Tulaaai!... Tulaaai!...

Și fugeam cu ochii închiși. Viespile roiau în jurul meu. Ajuns între gropi, m'am aruncat cu fața la pământ și-mi acopeream gâtul cu mâinile. Dar picioarele goale cum le-aș fi putut ascunde? Unde-or fi Oanea și Gheorghită? Doamne, bate-i!

— Tulaaai!... Tulaaai!...

De sub vii, dela plug, Vasilică, vărul meu, aude strigătele și mă cunoaște după glas. Lasă plugul în brazdă și alungă spre mine, sărind peste ogor ca un alt Luncilă. Il văd cum se apropie ca un urias, cu cămașa albă, cu părul vulvuc și fug spre el ca spre un inger păzitor.

— Ce-i cu tine, mă blestematul?

— Nu mă lăsa, nu mă lăsa!
— Ce să nu te las, cînete-o bătut?
— Nu m'o bătut... Oanea și Gheorghită, m'o dus, nu-s io de vină. M'o împuns gesprile.

— Care gesprii, mă?

— Gesprile dela cruce.

— Da' de ce n'ai stat acasă? Uită-te la mine!

— Mă uit.

— Mă vezi?

Nu-l mai vedeam. În ochi aveam foc, în cap, în gură, în picioare, peste tot; un foc groaznic care se încingea. E drept, viespile m'au pierdut din vedere, dar ei încă mă mai apăram cu mâinile.

Vărul Vasilică m'a luat apoi de mână și m'o dus lângă lac. Se aplecă și lua în mână apă rece și-o lăsa să se scurgă peste mine. Eu tremuram ca sgâlțâit de friguri și-mi zicam: „ce bine că vărul era pe aici, altfel muream și rămânea mama singură. Ce-o să zică ea acum?“

Când m'a văzut mama, a înlemnit. Nu mă mai cunoștea. Îmi crescuseră buzele peste măsură, iar din ochi mi se mai vedeau numai vârful genelor. Picioarele îmi erau ca niște perinute. Când călcam, acele mi se urcau prin genuchi, prin pulpe.

— Uite-l spune Vasilică. De ce nu-ți ai acasă? Dacă nu eram acolo era vai de ei.

Mama nu știa ce să zică și ce să facă.

— L-au dus blăstămații ăia dela Rogină în gura gesprilor. Ba m'am ales și eu cu câteva ace.

— Vai de mine, copilul meu, vai de mine, Ionel ce-ai făcut, de ce nu m'ai ascultat... Cât de frumos te-am rugat să stai acasă... Acum ce să mai fac cu ei, cine mă știe sfătui?

Mama plângea de-a-binelea. O auzeam, dar n'o vedeam. Și-mi era rușine și mă durea inima. Mai bine m'ar fi bătut decât să plângă.

Apoi Vasilică a adus moașa, care m'a uns cu niște unsoare cleioasă, iar mama îmi făcea cruce în cap, cu o pițulă de argint. Ei mă întrebau mereu câte gesprii m'au mușcat, ceea ce nu puteam să știu eu. Spuneam că nu știu. Moașa încerca s'o îmbuneze pe mama.

— Să nu-ți fie frică, Marie, că nu moare. Au mai fost întâmplări.

— Ba că am auzit io că dacă te mușcă nouă gesprii mori otrăgit, dare-ar dracul în acul lor și în toți copiii care nu ascultă. Că spusu-i-am, muiere bună, să nu să ducă...

— Apoi așa-s copiii, ce să facem? O să-i treacă.



MOȘ AXENTE STAVAR

Poate vă amintiți, copii dragi, că ne vorbiserăm să frunzărîm împreună istoria lumii și să vedem „cum au fost oamenii MARI ai ei, când erau mici...“ Și ne puseseam în gând, nu numai să facem această plimbare în trecut ca să recunoaștem zilele bune și cele rele după diminețile lor, ci mai ales pentru a iămuri împreună cari sunt împrejurările cari înăușesc devenirea și desăvârșirea unui mare om.

Iacă, pentru a începe, să stăm de vorbă despre trei scriitori: Pușkin, Heine, Balzac, născuți toți trei în anul de răsărire dintre veacul al optsprezecelea și cel de-al nouăsprezecelea. Un rus, un german, un francez. Peste leagănul micuțului Sașa, la Moscova, se apleca o familie de „nobili“. Peste acela al lui Heinrich, la Düsseldorf, un neam de bancheri. Insfârșit, peste cel al lui Honoré, la Tours, niște burghezi înstăriți... Porțiți, toți trei în acel 1799 când zvărcolirile următoare mării revoluții franceze nu se liniștiseră, ci dimpotrivă erau împinse tot mai departe spre centrul și răsăritul Europei de ostile lui Napoleon, să vedem ce s'a întâmplat — și de ce s'a întâmplat așa — cu puiul de boier, cu puiul de zaraf, cu puiul de târgoveț.

Astăzi, să ne oprim, atât cât ne îngăduie colțul nostru asupra lui Pușkin. Acesta se înalță prin opera lui ca un pisc dominând întreg veacul trecut în toate genurile literaturii, dela poezie până la teatru. Și astăzi însă, de unde ai privi cultura mării țări dela miazănoapte, în zare dai cu ochii tot de Pușkin, pe care unii l-au ajuns, dar pe care nimeni nu l-a în trecut. Și asta pentrucă el nu a fost numai un om „reprezentativ“ al epocii lui, ci în primul rând un prooroc al vremurilor ce aveau să vină. Visurile lui Pușkin s'au împlinit, un veac mai târziu de când scria:

„Aș vrea ca la mormântul meu să joace pălcuri de copii, voioase...“ și azi, milioanele de copii sovietici își gânguresc primele bucurii ale culturii lor, recitând nemuritoarele poezii ale acestui mare cântăreț al poporului.

Care era înfățișarea Rusiei la începutul secolului trecut, știți și voi, din cărțile de istorie. De o parte țarul și o mână de boeri, cari aveau în mână lor pământurile, nesfârșitele moșii, de alta norodul de mușici, cari trăiau mai rău decât vitele, cufundați în mizeria trupului și în întunericul minții... Pușkin se născuse printre cei „blagosloviți de soartă“. Ar fi putut duce traiul nepăsător al celor din lumea lui, în preajma strălucită a despoților... Vremurile așa erau, cum spune un scriitor din vremea aceea: e primejdios să vorbești și amarnic să taci...“ Și totuși, Alexandru Pușkin a vorbit, cu glas răspicat, a trăit toată viața lui hărțuit de zbirii stăpânilor, în exil, gonit încoace și 'n colo, dar a spus ce socotea că este dreptul și datoria lui să spună:

Urmare în pag. 15

André-Marie

Prelucrare c

I. UN COPIL MINUNE

După ce au strâns ceva parale de pe urma comerțului soții Ampère s'au retras la o mică proprietate pe care o cumpăraseră în târgușorul Poleymieux-les-Mont-d'Or, în apropiere de Lyon. Aci s'a născut fiul lor André-Marie. Când se făcu mai mărișor André începu să cutreiere pădurile și câmpiile de prin împrejurimi. Dar dorul acesta de vagabondaj nu dură mult.

Dela o vreme, André începu să se joace singur în grădina casei părintești, petrecându-și aci ore întregi. Se juca atât de tăcut încât părinții săi rămăseră mirați de atâta „cumințenie“.

— André își face de joacă cu niște pietricele colorate spunea taică-său.

— Așa s'ar părea, dar privește-l mai bine; el nu se joacă cu mâinile ci-și frământă tot timpul mintea... spunea maică-sa, privind-și feciorul îngândurat.

După cum spui, ar însemna că face socoteli, or el nu cumoaște încă cifrele, — obiectă tatăl, răsând cu poftă.

Dar mama lui André nu găsi cu cale să-i răspundă. Ea simțea că era adevărat ceea ce presupusese.

Și într'advar, chiar așa era! N'or fi fost socoteli de aritmetică jocurile lui André, dar erau jocuri grele, complicate, în care-și punea mintea la lucru. André era bolnăvicios din fire. Veșnic era indispus și bolnav. Doctorul casei le recomanda părinților să-l oprească de a-și obosi creierul. Dar parcă era chip cu André! Deși-i luaseră pietricelele colorate, el găsi curând cu ce să le înlocuiască. Frânsese doi biscuiți în mai multe bucățele și „socotea“ cu acestea, lăsându-se absorbit cu totul de noul lui joc.

Pentru a-l îndepărta dela jocul care-i primejdia sănătatea, taică-său se decise să-l învețe latina. Dar André găsea timpul și pentru socotelile sale. Odată, când taică-său îl prinse asupra faptului, André răspunse:

— Ah, tăticule, îmi place, desigur, latina, dar ceace-ași vrea să 'nvăt, mai înainte de toate, e matematica!...

— Nu știi că ți-a interzis doctorul să-ți obosești mintea?

Dar în convorbirea îndelungată pe care o avură, tatăl își dădu seama că s'ar împotrivi zadarnic. Și atunci, el își deschise biblioteca, pe care o ținea sub lacăt, și-i puse la îndemână fiului său tot felul de cărți de matematică. Ba își pierdu chiar ore întregi, în fiecare zi, ca să-l deprindă cu noțiunile elementare. Și abia atunci își dădu seama de extraordinara dragoste pe care o nutrea André pentru matematică.

În scurt timp, André posedă temeinic aritmetica și trecu la algebră și geometrie.

Intr'una din zile el se afla cocoțat pe un scaun, răscolind cu înfrigurare prin rafturile bibliotecii.

Taică-său tocmai intrase în cameră și-l surprinsese.

— Dar ce cauți tu acolo, André? întrebă el mirat.

— Caut o carte de care am nevoie neapărat! spuse André.

Buzele lui strânse și privirea energică arătau o mare hotărâre.

— Păi nu ți-am dat toate cărțile de matematică pe care le am în bibliotecă?...

Dar nu fu chip să scape de stăruințele lui André.

— Mi se pare c'o să mă silești într'o zi să-ți car aci toată biblioteca municipală din Lyon, spuse tatăl, glumind.

Până la urmă, însă, îl luă cu sine la Lyon. Intrară la Colegiul Superior, unde se afla ca director de studii un om de-o rară cultură, părintele Daburon.

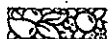
— Ce fel de carte dorești să citești, micul meu prieten? întrebă părintele Daburon cu blândețe.

— Lucrarea lui Euler și Bernouli!... răspunse picul de doisprezece ani, fără să se arate deloc turburat.

— Euler și Bernouli!... strigă părintele Daburon ridicând brațele la cer. Păi bine, lucrarea aceasta e una dintre cele mai grele cărți de matematici care există pe lume...

— Nădăduesc c'am s'o pot înțelege! spuse copilandrul cu hotărâre.

— Bine, bine! spuse părintele Daburon neîncredător, numai că, vezi... e scrisă pe latinește...



AMPÈRE



5 JEAN HESSE

— Asta n'are importanță, spuse André sigur de sine. Știu bine limba latină.

Părintele Daburon, care fusese mirat și stingherit, la început, de precocitatea lui André, ajunse să fie cucerit cu totul de cunoștințele lui. În afară de aceasta, îi plăcu că e modest și ascultător.

Intr'o zi, la sfârșitul unei lecții, intră în cameră un băiețuș cam de vârsta lui André, care ținea în mână un coș cu flori și plante diferite.

— Iată-l și pe Robert Ballauche! spuse părintele Daburon cu o mină veselă. Desigur c'ai venit, flăcăule, ca să începem lecția de botanică!...

După ce părintele făcu prezentările, cei doi băieți își strânseră mâinile cu putere.

André își trase scaunul într'un colț al mesei și se cufundă în citirea unei cărți, în timp ce Robert deșertă pe masă coșul cu flori și plante. El le aranjă pe masă împreună cu părintele Daburon și acesta numea pe fiecare specie în parte, descriindu-i particularitățile.

La început, André îi auzi sporovăind, cu o ureche distrată, și fără să dea atențiune la ce vorbeau. Dar mai târziu, interesat de tot ceea ce botanica arăta a cuprinde cunoștințe în legătură cu știința adevărată, cu științele naturale, fu captivat și robit de convorbirea lor. El își apropie scaunul de Robert și se puse să asculte cu bucurie explicațiile pe care le da părintele Daburon.

Când sfârși lecția și mai înainte de a-și lua ziua bună dela cei doi băieți părintele Daburon se adresă lui André:

— Dragul meu, de-acum înainte nu mai am ce să te învăț la matematică; dar dacă te interesează botanica, întâlnește-te cu micul meu prieten Robert Ballauche și veniți împreună să mai stăm de vorbă...

Din ziua aceea, André căpătă dragoste pentru flori, din ce în ce mai mult, și-și făcu din Robert Ballauche un prieten statornic și iubitor.

II. SALVAT PRIN PUTEREA FLORILOK

Viața era frumoasă, cu adevărat, în micul orașel Poleymieux-les-Monts-d'Or. André își petrecea timpul citind și vagabondând ca'n primele timpuri ale copilăriei. El citea și recitea cu nesaț *Enciclopedia școlului al XVIII-lea*, din care putea să spună pe din afară pasaje întregi.

Dar dacă viața se scurgea liniștită în micul lor orașel, la Lyon nu se întâmpla a-celaș lucru. Bastilia căzuse sub asaltul furios al mulțimii răsculate. Aflând vestea a-ceasta tânărul Ampère care avea acum patru-sprezece ani, împărtăși entuziasmul celor mai mulți dintre Francezi. Mai presus de toate, el vedea în desfășurarea acestei uriașe mișcări populare o acțiune care ducea mai departe civilizația și progresul uman, și care avea să încurajeze la maximum știința.

Se întâmplă însă ca anii care urmau să cadării Bastiliei să devină din ce în ce mai furtunoși.

(Urmare în nr. viitor)



Scrisoare FIULUI MEU

A trecut mult timp, până a ajuns scrisoarea ta la mine. O țin în mână și rândurile îmi fug pe dinaintea ochilor.

Mă opresc și cînt să pătrund în inima ta, prin slovele tale, care-mi spun:

„Mamă dragă, pionierii de aci, în ziua de 24 Ianuarie, au făcut o serbare la care au venit toți prietenii și au venit și mulți copii, care nu sunt încă pionieri cu părinții lor.

Când un prieten din cl. IV-a de liceu, vorbea despre unirea pentru care a luptat Nicolae Bălcescu cu atâta dragoste de țară, despre înfăptuirea ei, în ziua de 24 Ianuarie 1859, sub domnia lui Cuza Vodă, despre dragostea de patrie și de popor, m'am gândit la tine.

M'am oprit. Mi-am luat capul în mâini și am privit afară. Vremea e de adevărată primăvară și-mi amintește de colțisorul din grădină, pe care-l îngrijeai de cum începeam să se ivească soarele cald și să se topească zăpada.

Intr'o zi, pe când lucrai de zor, apăsând voințește pe hârlețul cu care răscoleai pământul, m'ai întreat: „Mamă, de ce Lomânia este patria mea și de ce îmi spui că tlebuie s'o iubesc?”

Aveai cinci anișori.

M'am uitat în ochii tăi mari și pătrunzători și te-am întreat:

— Nicușor, iubești tu grădinița ta?

— Sigur că da. Pun aici semințe și clesc folicele și eledichii și utului și ceapă...

— De ce o iubești?

— Fiindcă e frumoasă, fiindcă... este ceva în inima mea... nu știu ce... nu știu cum să spun...

Incurcătura ta și neputința de a ști să exprimi cei în inima ta, m'au făcut să te iau în brațe și să te strâng la pieptul meu.

— Vezi, Nicușor, ți-am zis: grădina mare e patriotă, cu case, cu râuri, cu munți și cu ape, e patria ta și a tuturor copiilor care s'au născut în ea, e patria mea și-a bunicii și a tuturor oamenilor, bărbați și femei, care sunt buni, cinstiți și muncesc pentru-ca patria să fie tot mai frumoasă și oamenii aceștia care formează poporul, să poată fi sănătoși și îndestulați.

Te-ai smuls din brațele mele și din nou ai pus mâna pe hârleț, zicând: „Sunt poporul și eu muncesc pentru patria mea”.

Așa ți-am sădit în suflet această dragoste.

Și azi, când te gândești la mine, azi știu că tu ești printre primii pionieri care poartă în inimă și 'n minte porunca, ce spune:

„Pionierul iubește mai presus de orice patria și poporul său”.

Și azi ca și atunci, când te aud spunând-o de aici de departe te strâng la pieptul meu, băiatul meu, bun și drag.

MAMA



PIONIERII la Liceul „Tudosca Doamna“

de ELENA OLTEANU

— Allo!
— Allo, Sfatul Central al Pionierilor?

— Da! Cine întreabă?

— Liceul „Tudosca Doamna“ vă roagă să veniți între orele 9—10 să organizați pionierii la noi la școală. Vocea a sunat prin telefon caldă și prietenoasă.

Am răspuns cu prietenie în glas: „Bine, doamnă vin chiar acum”.

Am pus la loc în grabă receptorul, am luat poruncile pionierilor și câteva reviste „Înainte” și am plecat să ajung mai repede în Bulevardul Barbu Delavrancea.

Pe drum îmi adunam gândurile toate, pe când îmi spuneam: „Tudosca Doamna”, e primul liceu Industrial care ne-a chemat. Iuțeam pasul și veselia care mă cuprindea se vedea parcă în ritmul mersului meu.

Am ajuns. În această dimineață cezoasă de Februarie zidurile școlii mi-au părut mohorâte. Sfielnic am deschis ușa cancelariei, luminoasă, curată și spațioasă.

Prietenia cu care m'a primit doamna directoare, mi-a alungat din suflet sfiala și în locul ei am avut sentimentul de siguranță pe care ți-l dă un prieten, alături de care muncești.

— Unde ați adunat copiii?

— În sala clasei a I-a, este cea mai încălzită oare.

Și doamna directoare mă conduce spre clasa unde mă aștepta elevele cursului inferior. Deși coridoarele

sunt strâmte și clasele mici, totul e curat și în ordine.

— Fetelor, liniște! Vin doamnele... Și, deodată, s'a făcut tăcere, de credeai că nu întri într-o clasă în care te așteptau peste o suflă de eleve.

Când am intrat, am auzit salutul elevelor și zgomotul făcut când s'au sculat în picioare, fără să pot să răspund, fiindcă am văzut numai ochi curioși, larg deschiși, care mă priveau... Am în fața mea numai seninătatea și neastâmpărul copilăriei.

Doamna directoare mă recomandă.

Zâmbesc — zâmbet, care se transmite ochilor și buzelor ce se rețin, pe când le spun:

— Când sunt între voi, uit că am atâția ani mai mult, uit și trăesc alături de voi bucuriile și necazurile voastre și de aceea aș vrea să-mi spuneți: prietenă! Știi de unde vin?

— De la pionieri!

— Da, sunteți elevele școlii, care la concursul interșcolar organizat de noi, între atâtea școli au știut să prezinte, aproape în întregime și atât de frumos, datinile de Crăciun. Voi sunteți fetele care ați împodobit scena, cu costumele naționale lucrate de mâinile voastre harnice și pricepute. De aceea, azi, n'am venit numai să organizez, pionierii aici dar, am venit să vă și mulțumesc.

Se citește în ochii unei fetițe cu cozi aurii, cu nășucul ridicat în sus, cu ochii albaștri bucuria și mulțumirea pe care ți-o dă numai munca:



Doouă costume lucrate de elevele școlii

Le spun în câteva cuvinte ce urmărește organizația pionierilor, care caută să ajute și să întărească munca profesorilor, pentru ca să crească copii sănătoși, copii care prin bună-tate și prietenie, prin dragoste, prin asimilarea de cunoștințe și prin ajutorul ce și-l vor da unii altora, să formeze cetățenii unei Românii puternice și libere.

Zăresc, ici, un obraz inbujeat, colorat, un zâmbet încă neîncrezător, dincolo ochii mirați, plin de entuziasmul unui viitor ce-l întrezăresc...

— Mă înscriu și eu.

— Și eu.

— Bine, le spune doamna dirigintă. Vă veți înscrie fiecare în clasa ei, îndrumate de eleva Stan Elena din clasa 8-a.

Când să plec o codană cu părul negru cărlionți și fața negricioasă mă întrebă:

— Și plătim ceva?

— Nu draguță, pionierii nu plătesc; noi le dăm gratuit meditații, lecții de dans și de muzică.

— Ce bine, mă duc să mă înscriu.

Am plecat din clasa în care s'au ridicat voci, care răsunau păcut... în urma mea zgomot... discuții... joc...

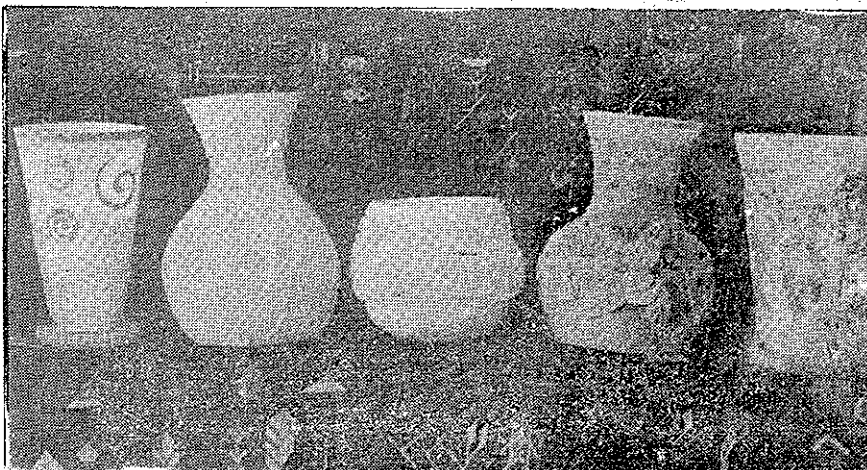
Împreună cu doamna directoare am vizitat secțiile de croitorie, țesătorie și broderie artistică.

M'au minunat pânzèle de borangic, s'ofele de haine și rochiile, fularele de lână, țesute de elevele școlii. Dar în fața tablourilor lucrate în broderie artistică, n'am mai găsit cuvinte care să exprime admirația pentru măiestria și arta, cu care erau lucrate.

Am duș cu mine toate impresiile și'n minte am făcut planul unui bazar al pionierilor din Liceul „Tudosca Doamna”, un bazar în care să fie lucruri făcute de mâinile destoinice și harnice ale fetelor.

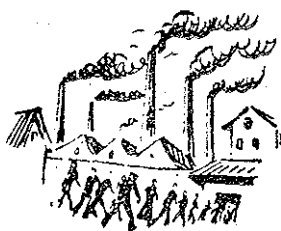
Chipurile lor îmi stăruie și acum înainte, mirate și vioaie.

Obiecte lucrate de pioniere



MINUNATA ISTORIE a BUMBACULUI

de NICOLAE GANEA



Rezumatul capitolului trecut :

Am aflat că patria bumbacului este Nord-Vestul Indiei. Că de aci, a plecat cu caravanele prin Iran, spre Turkestan și Transcaucasia, iar că în ultimele secole înainte de Hristos, a ajuns în Palestina, Siria și a făcut cunoștință, mai întâiu, cu Grecii, apoi cu Arabii, care l-au adus în Europa. Țesăturile de bumbac se răspândesc în Europa, tocmai în veacurile XIII și XIV d. Hr.

În sec. al XVII-lea, ele sunt atât de folosite în Europa, încât se simte nevoia să fie adusă materia primă și din alte părți decât Spania, Sicilia și insula Malta. Și aceasta se va întâmpla deabia în sec. XVIII.

Sclavii bumbacului

Cultura bumbacului a o mare dezvoltare în Brazilia, Indiile Occidentale și America de Nord: în Florida, Georgia și Carolina. Cultura bumbacului, introdusă aci de coloniștii europeni încă dela începutul secolului



al XVII-lea, nu are, dela început, nevoie de sclavi. Ei erau însă necesari pentru plantațiile de trestie de zahăr și de tutun.

Dar cererea de bumbac e mare, trebuie să se facă plantații întinse și iată că nevoia de sclavi se accentuează. Începutul negoțului cu oameni l-au făcut Portughezii, dela ei l-au învățat Spaniolii. Iar după aceea au deprins meseria aceasta neomenoasă: Francezii, Olandezii, Englezii, Nemții, Genevezii.

Arabii organizează adevărate expediții de vânzătoare și după ce atacă satele de negri, le distrug, și ucid de-a pe aceia care se opuneau, iar pe prinși îi vîndeau ca sclavi.

La început, piața de desfacere a sclavilor erau Indiile Occidentale.

Aci se simțea nevoia, la început, să fie întrebunțată la plantațiile de zahăr. În sec. al XVIII-lea însă, încep să vină din ce în ce mai multe cereri din America de Nord, unde luase o mare dezvoltare cultura bumbacului.

Bumbacul începe să se cultive pe suprafețe tot mai mari de pământ. De ce? Mai întâiu, pentru că era cerere mare de bumbac în Europa. Apoi, fiindcă negrii, care-l lucrau, nu se pricepeau la altă muncă. Pe atunci oamenii nu-și dădeau seama să nu voiau să înțeleagă că orice muncă forțată se face în silă și că un biet negru, pe care nu-l înveți carte, nu poate să se ridice mult peste starea animalelor de povară.

Din această cauză, în loc de a-i ridica la o stare mai bună, plantații considerau că este o „ciudățenie a naturii lor“ că nu știu să facă altceva decât să muncească la plantațiile de bumbac. Ei gîndeau: „Să sîeși pe negri să facă altă treabă decât știe, e ca și cum ai voi să călărești un cal pe care-l pui la căruță!“

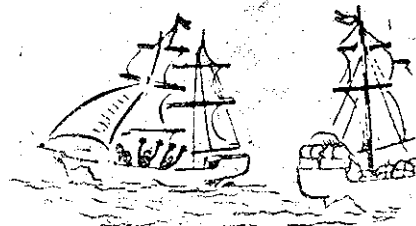
Firește, era o părere greșită și din această cauză, cultivatorii de bumbac nu puteau înnoi și schimba natura culturii, pentru ca să se poată refăce pământul, așa cum am face-o noi astăzi.

Din această cauză, pământul se sîe la un moment dat și cultivatorii îl părăseau, plecând spre alte locuri. Și pofta pentru cucerirea de noi pămînturi creștea odată cu slăbirea vechilor plantații.

Dar, străbătînd Statele Unite dela un colt la altul, în căutare de noi pămînturi, plantații de bumbac au introdus, toatădată, și au extins această cultură în toate aceste regiuni.

„Bumbacul e Rege“

Industria textilă a căpătat o importanță economică abia pe la sfîrșitul sec. al XVIII-lea. Din India a venit în Europa nu numai bumbacul



brut și arta prelucrării lui. Și deși Anglia se află în urmă cu trei sute de ani față de restul Europei, datorită faptului că a pus în practică mecanizarea prelucrării bumbacului,

nu numai că ajunge Germana și celelalte țări, dar le și întrece cu mult.

Industria prelucrării bumbacului din Lancashire devine prima în Europa. Dominația britanică a mărilor îi asigură o permanentă alimentare cu bumbac din America de Nord și Indiile Occidentale.

Creșterea producției americane de bumbac a fost datorită, în bună măsură, introducerii mașinilor de tors în industria textilă engleză. Și dacă mașina de separat semințele a făcut ca producția de bumbac să crească în America de la 3.000 de bale, la 30.000, după cinci ani, apoi mașinile de tors ale lui James Hargreaves, Arkwright și Samuel Crompton măresc procesul de industrializare a bumbacului.

Mașina de tors a avut mai întâiu opt fusuri, apoi o sută douăzeci, ca să ajungă, până la urmă, la patru sute de fusuri.

Și un șir de invenții strălucite fac ca mașinile să fie puse în mișcare cu aburi. Se descoperă noi metode de țesut, de colorat, de albăt, de scrobăt, de tors așa. Și Anglia se află în fruntea țărilor.

Napoleon interzice Europei să facă comerț cu Anglia, dar după



sfîrșitul războaielor napoleoniene, în anul Conferinței dela Viena, Anglia exportă produse de bumbac, în Europa, pentru 23 milioane lire sterline.

Jumătate din exportul de bumbac englez inunda Europa și o face să se industrializeze.

Mase întregi de oameni se mută dela sate la orașe, ca să lucreze în noua industrie. Fiecare om vrea să se îmbrace mai bine, și industriașii se iau la întrecere ca să producă tot mai mult.

În fața bumbacului, celelalte materii prime din industria îmbrăcăminții: lăna, mătasea, inul trec pe planul al doilea.

„Cotton is King“! Bumbacul e rege!

(Va urma)

Lupul din Vinipeg

de SETON TOMPSON
Traducere de NIC. SPULBER



REZUMAT.

Vânătorul Pol, aduce un pui de lup viu din pădure, pe care-l vinde cărciumarului Gogan. Acesta îl ține legat, nu mai pentru plăcerea mușterilor cheflui, care veneau să-l întărate. Lupul se împrietenește cu fiul cărciumarului, Djim, pe care-l ocrotea în toate împrejurările.

Înmulțirea lupilor în regiunea Vinipegului, aduce pe un neamț care se oferă să-i stărpească cu ajutorul dulăilor săi. Pentru ca să arate locuitorilor puterea și priceperea căinilor, vânătorii cumpără puilul de lup dela cărciumarul Gogan.

Lupul fu alungat anevoie din cușcă. La început părea trist și obosit. Nu căuta să muște, voia numai să se apere. Întărat de strigăte și de fluierături, îl înțelese, în sfârșit, că e liber și se repezi în galop spre apus. În clipa aceea, dădură crumul căinilor, cari se repeziră după el, lătrând furioși. Oamenii îi urmăriră, împând. Era limpede pentru toată lumea că lupul va fi doborât. Căinii erau cu mult mai vioi. Albul fugea ca un ogar.

Neamțul striga, mulțumit, când vedea cum aleargă pe teren, căinele lui favorit, care se apropia tot mai mult de lup.

Mulți susțineau că dulăii vor birui și voiau să parieze; dar lucrul acesta era atât de limpede pentru toată lumea, că nu primeau să parieze decât dacă era de ales între cei doi căini.

Lupul alerga acum în plină viteză. Dar curând îl ajunse dulăul alb și veni în dreptul lui.

— Uitați-vă, strigă neamțul, cum o să-l arunce 'n văzduh!

Apoi lupul și căinele se alăturară pentru o clipă. Nici unul nu sări în văzduh; dulăul alb fu trântit la pământ, având o rană mare la spate; fusese scos din rând, cu o mușcătură de moarte.

După zece secunde, se repezi și dulăul roșcovan. Întâlnirea a fost tot atât de neînțeleasă. Trupurile lor abia s'au apropiat.

Cenușiul sări în lături. Dulăul avea coapsa însângerată.

Întărat de privitori, el se aruncă încă odată, dar fu din nou mușcat, ca să ia aminte odată și pentru totdeauna.

În timpul acesta, paznicul veni cu încă patru căini mari. Îi asmuțiră împotriva lupului, iar oamenii, cu lațuri și cu băte în mână, alergau să-l doboare, când, în goană, peste câmp, sosi pe spatele unui căluț, micul Djim.

El sări de pe cal, trecu cercul făcut în jurul lupului și-l apucă cu mâinile de grumaz.

Il desmierdă: „Dragul meu lup”, „scumpul meu”. Lupul îl lingea pe obraji și se gudura.

Băiatul întoarse fața înălăcrămată către cei din jur și spuse...

Dar mai bine să nu mai scriem ce a spus băiatul.

Cu toate că avea numai nouă ani, vorbea foarte urât, ca unul care crescuse într-o cărciumă deochiată, unde învățase vorbe foarte urâte.

II

El îi injura pe toți, la rând, fără să-l cruțe pe taică-său. Dacă aceste expresii jocosnice și insultătoare ar fi ieșit din gura unui om în vârstă, faptul nu s'ar fi trecut cu vederea. Ce puteai să-i faci unui copil? Apoi vânătorii făcuseră lucrul cel mai potrivit în asemenea împrejurări: începură să râdă cu hohote — nu râdeau de sigur de el, nimănui nu-i place să râdă de sine; toți râdeau ne neamțul, ai căror căini celebri fuseseră învinși de tânărul lup.

Djim își vârî pumnul mic, ud de lacrimi și murdar, în buzunarul lui de copilăndru și, după ce-l răsuci între bile de sticlă și bomboane, amestecate cu tutun, chibrituri, pocnitoare și alte lucruri de contrabandă, scoase din mijlocul lor o bucată de șiret subțire, pe care-l petrecu în jurul gâtului prietenului său. Și continuând să bodegânească, el se îndreptă spre casă, ducându-l pe lup după sine și aruncând această amenințare noble-

lor animale ale neamțului:
— Numai pentru doi cenți l-aș întăra să vă rupă'n bucăți!

III

În primele zile ale iernii, Djim se îmbolnăvi de friguri. Lupul urla afară îndurerat, fiindcă nu-și mai vedea prietenul; mai târziu, el fu lăsat să intre în cameră, în urma dorinței bolnavului. Aici, uriașul câine sălbatic — lupul nu este altceva decât un câine sălbatic — își păzea stăpânul ca un câine credincios.

Boala păru la început a fi foarte ușoară, de aceea toți rămaseră înmărmuriți când starea lui se înrăutăți pe neașteptate și Djim muri cu trei zile înainte de Crăciun.

Lupul era cel mai îndurerat dintre toți. Fiera cenușie lătra și urla jălnic când clopotele băteau, și el mergea, rătăcind, în urma convoiului care ducea pe mort la cimitir.

Curând, lupul se întoarse la locul unde crescuse, dar în clipa când au încercat să-l înlănțue din nou, el sări gardul și plecă pentru totdeauna.

În aceeași iarnă, bătrânul vânător Reno veni să trăiască împreună cu fiica sa frumoasa Ninette în coliba de bârne, de pe malul râului.

El nu știa nimic despre Gjim Gogan și de aceea rămase foarte mirat când văzu urme de lup, pe ambele maluri ale râului, foarte aproape de oraș.

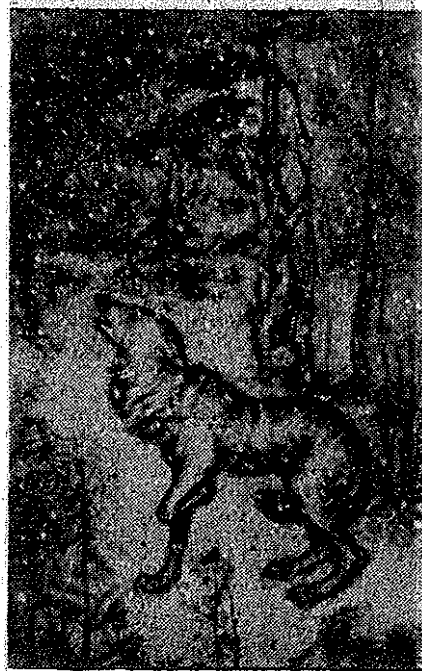
Curios și bănuitor, bătrânul asculta întâmplările povestite de funcționarii societății Gudson, despre lupul care se aciuise prin împrejurimi, care pătrundea uneori chiar în oraș și care îndrăgise mai ales pădurea de lângă biserica Sf. Bonifaciu.

Când începură să bată clopotele, deasupra pădurii se auzi urletul îndurerat al unui lup, care îl făcu pe Reno să creadă toate întâmplările auzite până acum. El cunoștea bine cântecul lupilor: și urletul, când se află în pericol, cântecul de dragoste, urletul mâniei și al chemării.

Bătrânul coborî pe malul râului și răspunde cu un urlet asemănător. Din pădurea îndepărtată se desprinsă o umbră în ceață și se îndreptă, pășind pe ghiață, spre locul unde stătea omul pe o buturugă, nemișcat, ca și lemnul. Umbra se apropie de el, făcu un ocol în jurul lui și-l adulmecă. Ochii i se aprinseră, începu să rănjească ca un câine care se mânia și lunecă înapoi, în leznă.

Astfel află Reno, — și după el, multă lume din oraș, — că pe străzi rătăcește un mare lup cenușiu, „de două ori mai mare decât cel care era în lanț, la cărciumarul Gogan”.

(Urmare în numărul viitor.)





H U M O R

IN AFRICA

Gică: — Cum se poate una ca asta, Mișule? Să ieși la plimbare pe-o căldură așa de grozavă! Tu știi că sunt 40° la umbră?

Mișu: — La umbră! A, la umbră! Și cine mă poate sili să mă plimb tot-mai la umbră!...

ADRESĂ EXACTĂ

Intr'o zi, când scriitorul Caragiale ieși să se plimbe, fu înconjurat de bir-jari, ca de obicei:

- Unde vreți să vă duceți?
- Acolo unde cresc portocalele! declamă el pe un ton glumeț.
- Nu știm unde! răspuseră bir-jarii în cor.
- Acolo unde strălucesc portocalele de aur, între frunze. Acolo, acolo..

— Poftiți, vă duc eu, spuse un bir-jar mucalit. La marele magazin de fructe din Calea Victoriei!

Poftiți!..

MEMORIE NU GLUMĂ!

- Ce premiu ai obținut la școală?
- Premiul pentru cea „mai bună memorie“.
- Și ce ți-a dat ca premiu?
- Ca premiu?... Ei, vezi, asta nu-mi amintesc!...

A GREȘIT DRUMUL...

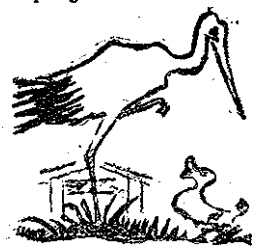
Mircea are 5 ani. El merge pentru prima oară la țară, însoțit de măică-sa. Pe lângă o pădure se întind două terasamente de linie ferată. Un șuier prelung și trece trenul... Mircea se sperie, apoi își revine, privind admirativ în

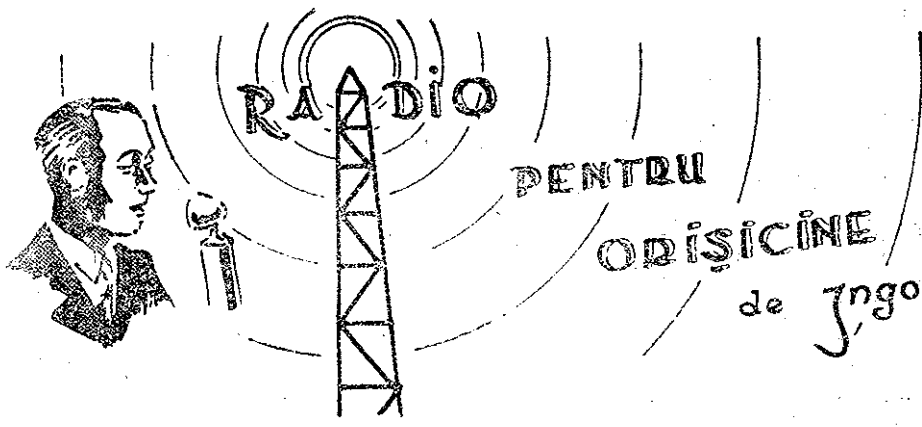
urma șirului de vagoane. După câteva minute însă, se apropie un alt tren, venind din direcție opusă. Mircea se oprește din mers și punând degetul la frunte, îi spune măică-si:

— Vezi mamă, și trenul se rătăcește câteodată... Uite, asta care a trecut mai înainte pe linia asta, s'a întors acum pe aialtă!...

RĂSPUNS PROMPT

- Cumătră barză, pentru ce stai mereu într'un picior?
- Iacă așa, fiindcă mi-am dat un pantof la pingelit!...





O PRIVIRE IN CULISELE RADIOFONIEI

REZUMAT

In numerele trecute, autorul ne-a introdus intr'un studio de radio, aratand in ce fel lucrează microfoanele cum se transmit plăcile de gramofon prin pick-up. Curenții electrici modulați, de joasă frecvență, sunt amplificați și apoi transmiși în spațiu, în chip de unde de înaltă frecvență.

Cu cât oscilațiile undelor sunt mai dese, cu cât ele vibrează mai iute, cu atât ne apropiem mai mult de un alt soi de unde, care nu mai sunt unde aeriene. Aerul e cu mult prea leneș pentru vibrațiile dese ale acestor unde noi. Iată-ne deci ajunși în regatul undelor eterului. Undele radiofonice sunt unde de eter. Eterul acesta nu e substanța cu care se dă pe la nasul cucoanelor leșinate, ca să se trezească; el este acei nimic ipotetic, adică presupus, închis, cu care fizicienii au fost siliți să umple spațiul întreg al lumii, pentru a putea explica anumite fenomene, și anume

transmiterea luminii, undele de tot felul.

Undele radiofonice sunt nevăzute și neauzite de simțurile noastre omenești, dar ușor de prins cu ajutorul aparatelor de recepție, construite în acest scop. Există și unde de-ale eterului, pe care omul le prinde: sunt undele de lumină, cu vibrații enorm de dese, pe care ochiul nostru le recepționează, ca un adevărat aparat de radio ce este.

Undele radiofonice sunt produse de aparate asemănătoare cu acelea de recepție. Numărul lor de vibrații pe secundă (frecvența) variază, la undele de radio obișnuite, între 150000 și 1500000 pe secundă.

Comparând aceste numere cu acelea pomenite când am vorbit de sunete (de la 20 la 10000 vibrații pe secundă), ne putem da seama de ce natură este diferența între undele sonore și cele radiofonice.

Ne-am apropiat încet-încet de noțiunea de „frecvență”, un cuvânt pe care-l cunoaștem de altfel dela alte fenomene. Spunem, de pildă, că un

teatru este foarte frecventat, dacă numărul spectatorilor într-o perioadă enunțată de timp este mare. Studenții facultăților noastre obțin frecvență numai dacă se duc la cursuri: aceste cursuri sunt bine frecventate, dacă studenții se îndeasă se le eudieze. Dar și undele au frecvență sau desime: ea este de fapt un număr, care ne arată câte vibrații are o undă, timp de o secundă (fig. 15). Dacă are puține, vorbim de frecvență joasă. Dacă are multe, avem aface cu frecvență înaltă. Undele sonore sunt relativ încete: puține oscilații (vibrații) pe secundă, frecvență joasă. Undele radiofonice au oscilații multe pe secundă, sunt deci de înaltă frecvență.

Ne-am lămurit, cum se vede, ce înțeles au pretențioasele expresii „joasă frecvență” și „înaltă frecvență”. Spre a putea ține minte mai ușor noile noțiuni, ne vom referi la aparatul de radio însuși. Printr'un procedeu mnemo-tehnic (de ajutorare a memoriei) vom preciza că acel curent care vine de sus, din antenă, este înaltă frecvență, iar ceace iese jos, prin vorbitorul aparatului, este joasă frecvență (fig. 16).

Am arătat în capitolul precedent că, după cum există unde sonore mai iuți sau mai încete, adică mai scurte sau mai lungi, tot așa există și unde radiofonice mai scurte sau mai lungi. Cine nu știe astăzi că undele radiofonice sunt de trei feluri: lungi, mijlocii și scurte? Firește că știm cu toții! Cu toate acestea, despre noile unde ale eterului vom vorbi în capitolul următor. Până atunci, să mai zăbovim o leacă în ciădirea postului de emisiune.

Ceeace ne izbește mai ales în instalație, este apariția înfricoșătoare a lămpilor de emisiune, adică a acelor acături de metal și de sticlă cu ajutorul cărora se dă naștere la vibrații rapide ale eterului, la undele radiofonice. Acestea cūc cu ele în lumea largă, cu o iuteală de necrezut, muzica și cuvântul vorbit, E.e se propagă cu viteza enormă de 300.000 km. pe secundă.

Fig. 15



Frecventare mare a cinematografului

Mare număr de unde în acest spațiu de timp

Inaltă frecvență (de ex. unde radiofonice)



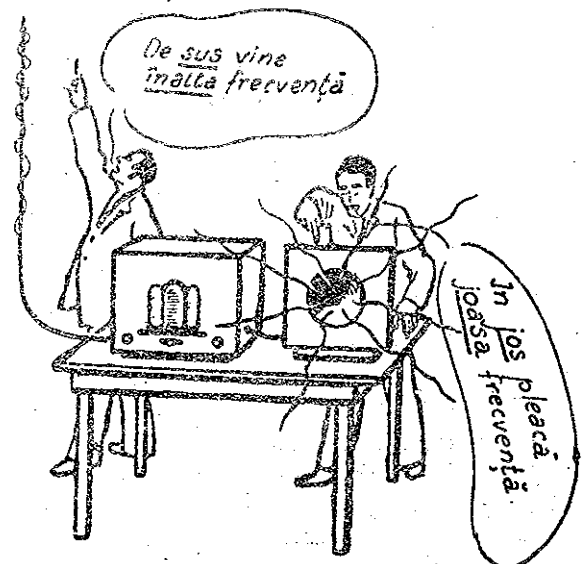
Frecventare mică a cinematografului

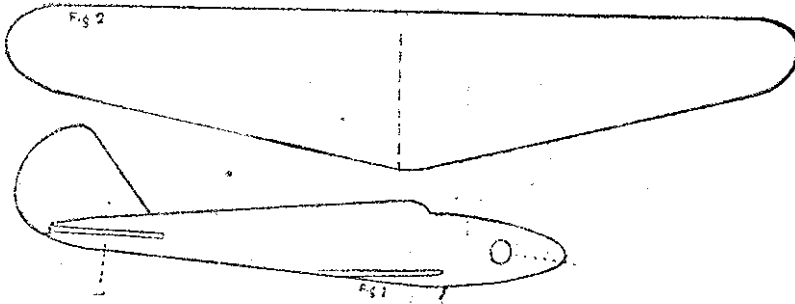
Mic număr de unde în acest spațiu de timp

Joasă frecvență (de ex. unde sonore)

Fig. 16

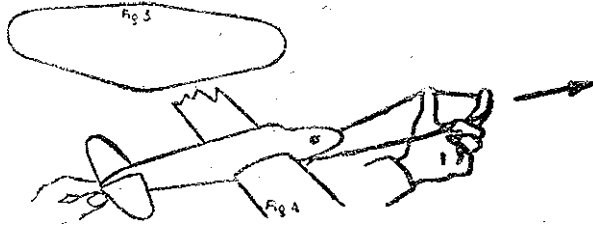
(Continuare în Nr. viitor)





INDRUMARI PRACTICE

Un avion
pe care-l poate
face oricine



O scândurică de lemn de 4 m.m. pentru fuselaj, trei alte mici piese tăiate la traforaj, dintr-o scândurică nu mai groasă de 1 m.m., atât tot ce ne trebuie pentru a construi un minunat planor, cu care ne vom petrece multe ceasuri în mod plăcut.

Fuselajul are forma și dimensiunile indicate în figura 1. El este îngreunat mai dinainte printr-o mică bilă de plumb în greutate de câteva grame, iar în partea de jos se găsește un mic cârlig (un cuiu fără floare, bătut înclinat) de care se va prinde un gumelastic pentru lansarea planorului.

Figura 2 reprezintă aripile; Figura 3 înfățișează coada aparatului.

care, ca și aripile, urmează să se așeze într-o despicătură făcută mai dinainte. După cum le vedem în figură, aceste despicături sunt horizontale. O a treia, verticală, va fi făcută pentru cârma de direcție pe care o vedem în spatele fuselajului.

În ce chip vom lansa aparatul? Ținându-l după cum ne arată figura 4. Să nu uităm însă că nu vom obține un sbor perfect dela prima lansare.

Aripile trebuie să fie perfect drepte și tot la fel coada și cârma de direcție. Aveți grijă ca micile bile de plumb să aibă greutatea necesară, atât în partea din față cât și în spate. Numai în cazul când planorul construit de voi va fi perfect echilibrat îl veți face să zboare bine.

CRONICĂ DRAMATICĂ

Teatrul CARAVANA: Tândărică spre Mările Sudului

Pe scările teatrului stătea Tândărică și își făcea semne disperate.

Părul lui blond era tot atât de sburlit cum îl cunoscusem odinioară și vântul îi sufla cu îndărătnicie cârlionții.

— Nu și-e frig? — l'am întrebat.

Tândărică scutură cu putere capul și își spune: Nu! Dar tu vezi teatrul de colo?

— Desigur că îl văd!

— E al meu! De aceea mă vezi aici.

— Bravo! Mă bucur — i-am răspuns.

Tândărică m'a luat familiar de braț și m'a dus în teatru. Pe scaune — destul de confortabile — se așezau copii de toate vârstele: de la 5 până la 60 de ani.

— Acum te las, — mi-a spus Tândărică. Eu mă duc pe scenă. Joc și eu în piesa asta. Și a plecat.

Lumina se stinge în sală, cortina se dă la o parte, dintre culise se aude o muzică foarte frumoasă și pe scenă încep să apară, rând pe rând personajele: Unchiul, Tândărică, Calul năzdrăvan — fost actor de circ — o femeie rea cu un câțel bun... și călătoria începe.

Pasă-mi-e, la început Tândărică trebuia să facă o compunere la școală despre mările Sudului și fiindcă habar nu

avea de ele și n'ci unchiul nu l'a putut ajuta, calul năzdrăvan îi scoate din încurcătură. Îi bagă pe amândoi într-un dulap fermecat și în două ore — atât durează spectacolul — îi duce acolo.

Și cu mijloace tehnice desăvârșite ne apar pe scenă în tabourile următoare: o vizită a calului năzdrăvan la Tândărică acasă, o ceartă cu un proprietar neomenos — care până la urmă e pedepsit — un măcelar speculant, o școală unde părinții învață cum trebuie să se poarte cu copiii și însfârșit, mările Sudului.

Acolo vedem o femeie tare gospodină, care freacă cu peria ecuatorul — ruginit din cauza valurilor sărate care l-au udat — negri și negrese, care dansează îndrăcît, maimuțe, crocodili și rechini, care ne dau o imagine foarte apropiată a țărilor Sudului.

Feeria este adaptată de d-na Sidonia Drăgușanu și d-l Gheorghe Dinu. Direcția artistică, decorurile și costumele sunt opera d-nelor Elena Pătrășcanu și Lucia Calomeri.

Regia o deține d-l Massim, iar textul muzical este compus și dirijat de către d-l Marius Constant.

TUDOR MIHAIL

„și glasul meu cel mai puternic este ecoul poporului rusesc...”

Ce l-a făcut pe acest viitor mare om: nu numai al neamului său dar și al lumii întregi să apuce acest drum, anevoios, în locul celui atât de neted pe care putea să pășească? Multe lucruri, dintre care două mai însemnate: părinții lui duceau acea viață de petreceri a tuturor boierilor de totdeauna și de pretutindeni. Copilul era lăsat în grija „slugilor...” Printre aceste slugi, a fost o bătrânică, o țărăncă adusă la Moscova dela moșia familiei: baba Arina Rodionovna. Micul Sașa a crescut legănat de cântecele populare, de basmele și legendele cari alcătuiesc comoara poporului. El a învățat să iubească pe cei umili, să-i știe pe cei neștiuți, să sufere alături de suferința muștinilor cari vorbeau în graiul iubitoarei dădace...

Și mai era ceva acolo în casa părintească... O bibliotecă, în care se găseau — poate cu paginile netăiate — toți „umanștii” franțuzi cari pregătiseră spiritul celor ce aveau să dărâme Bastilia și să înceapă zidirea libertăților noastre de azi. Încă înainte de a fi trimis la liceu, la Țarșkoie-Selo, micul Pușkin se hrănise cu cititul lui Voltaire, al lui Rousseau, al lui Diderot. Când a fost trimis, la 12 ani, la liceul atunci înființat — cu mare pompă și în prezența țarului! — viitorul autor al lui Oneghin, avea în el sămânța din care trebuia mai târziu să răsără aștepta și atâtea flori cari nu vor vesteji niciodată. Acolo, la liceu, printre profesori, a avut între alții, pe dascălul de științe naturale, Kunizyn, care învățase în Apus și a adâncit încă gustul micului său învățat: către ideile înaintate. Împreună cu câțiva colegi de-ai săi, cu care a rămas prieten până la moarte, Pușkin scoate un „ziar” al liceului în care erau îmbrățișate generoasele idei ale decabriștilor, aceia cari aveau — zece ani mai târziu — să încerce înlăturarea cruntului absolutism țarist.

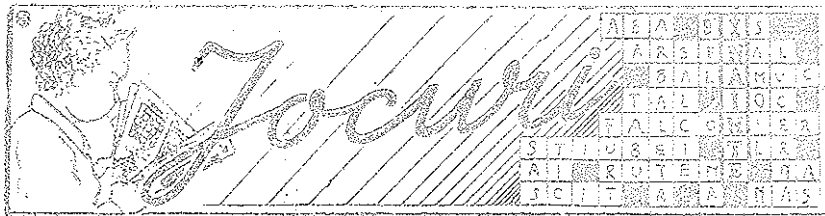
Și acum, pentru a încheia, să vă istorisesc o întâmplare din viața liceanului Pușkin, în care se resfrânge întreg. E ziua examenelor... Comisia e prezidată de poetul „oficial” Derșavin, un unchișor care moțâie totă vremea... Când încep să fie ascultăți la „literatura rusă” elevii, bineînțeles, recită versuri de Derșavin, analizează opera lui Derșavin; Derșavin încoace, Derșavin încolo... Și bătrânul scâlță cu jumătate ureche... Și atunci când vine rândul lui Alexandru Pușkin, micul mare om, recită... o poezie pe care o scrisese chiar el: Amintiri din Țarșkoie-Selo. Și poetul consacrat s'a trezit în fața noutății aceluși stil: tânăru nu numai prin vârsta autorului, ci și prin aceea a graiului pe care-l vorbea: era graiul învățat dela bătrâna Ariana, dela veșnic tinerele basme ale poporului...

Și Derșavin a spus, grav „Acesta va deveni urmașul meu”.

Iacă însă că s'a întâmplat — și cum vă spuneam nimic nu, este întâmplător — ca Derșavin să fi rămas... înaintașul marelui Pușkin!

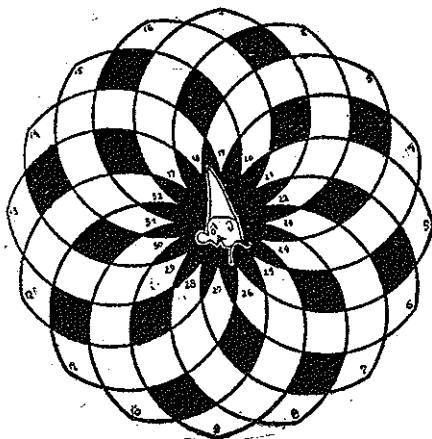
MARCEL BRESLAȘU





Redactate, de N. FOCȘA

JOC IN ROZETĂ



Inscriind in fiecare căsuță câte o literă, veți obține cuvinte corespunzătoare următoarelor semnificații:

Dela 1—17). Intr'un an de școală promovezi una. 2—22) Unul din cei mai mari dușmani ai bolilor. 3—19) Cea de dinți îi dă mare ajutor cuvântului precedent. 4—24) A c.ți cu glas tare pentru ca alții să scrie cele pronunțate. 5—21) Sunt șaiszeci într'o oră. 6—26) Corpurile au trei: gazoasă, lichidă și solidă. 7—23) Vârsta. 8—28) Cititor al revistei noastre. 9—25) Cea mai mare uzină de căldură și lumină (Nu funcționează decât ziua!) 10—30) Un coleg

care trebuie ajutat. 11—27) Capitala Franței, supranumită „orașul lumină”. 12—32) Fiecare cetățean al țării noastre”, trebuie să muncească pentru refacerea țării. 13—29) Unul care trebuie să dea mai mult, căci are destul. 14—18) Și-au lăsat părul la frizer! 15—31) Trebuie să-l avem în lupta vieții. 16—20) Se dă în schimbul unei munci sau a unei mărfi.

O PROBLEMĂ DE ARITMETICĂ

$$1111111 = 13$$

Ce semne de aritmetică trebuie puse între cei 7 de 1 pentru ca rezultatul să fie cel indicat?

JOC IN PĂTRAT ORIZONTAL și VERTICAL :

- 1) ● ● ● ● ● ● ●
- 2) ● ● ● ● ● ● ●
- 3) ● ● ● ● ● ● ●
- 4) ● ● ● ● ● ● ●
- 5) ● ● ● ● ● ● ●
- 6) ● ● ● ● ● ● ●

1) Cereală. 2. Comemorat. 3) Stea cu coadă. 4) Care nu e altul. 5) La football, o ocazie pierdută. 6) Alipit pe lângă o persoană.

Un joc englezesc

Alegeți pe cel mai vitez dintre voi să vă conducă.

Faceți un cerc cât se poate de mare și numerotați-vă dela 1—4 sau dela 1—5. La comanda conducătorului, numărul strigat (de ex. 1) înconjoară cercul, alergând pela dreapta, cu scopul de a-și relua locul.

Dacă cel dinaintea sa nu grăbește pasul, are dreptul să-l lovească ușor pe umăr. Îndată ce numărul strigat și-a reluat locul, conducătorul jocului strigă pe neașteptate alt număr.

Un număr poate fi strigat de mai multe ori.

Scopul jocului este să vă încălzească și să vă învioreze. După aceea veți asculta cu mai multă plăcere ora de l. română sau matematici.

M. I.

CARTE DE VIZITA MAGICĂ

DOINA MEHA

Vaslui

Amesecând literele care-i alcătuiesc cartea de vizită, veți afla numele scriitorului favorit al prietenei Doina.

PENTRU CITITORI

Pentru orice lămuriri în legătură cu rubrica de față sau răspunsuri la colaborările trimise, vom înființa o poștă a jocurilor. Publicăm cu plăcere jocuri interesante și originale.

Jocurile cu desene trebuie făcute în tus.

ȘTIATI CĂ...

ACUM 2.000 de ani au existat în China... cartele pentru orez? Ele au fost descoperite recent în Peking. Cartelele acestea sunt, din mici bucăți de bambus scrise cu mâna cu o cerneală foarte durabilă.



ca toată lumea să poată mânca aceeași cantitate de orez. Și apoi continuară să se războiască...

UNIUNEA SOVIETICĂ este țara cea mai bogată din lume în păduri? Ea posedă o suprafață împădurită de 950 milioane hectare. Aceasta înseamnă: o suprafață aproape de șapte ori cât restul Europei și mai mult decât au Statele Unite și Canada împreună.

EXISTĂ un metal a cărui producție se socotește în grame, dar ale cărui proprietăți sunt extraordinare pentru tratarea cancerului și a altor boli? Acest metal se numește radium. El a fost descoperit în 1898 de soții Curie, în minereul de uraniu, așa numitul peblende. Din 1902, când s'a început exploatarea zăcămintelor și până astăzi, s'a produs în lumea întreagă 506 grame!

IN VEACUL al III-lea înainte de Christos (pe vremea când Roma și Cartagina se războiau pentru supremația Mării Mediterane) împărății chinizi au pus să se construiască un zid uriaș pentru ca să-și ferască împărăția de năvălirile barbarilor? Marele zid chinezesc era lung de 2.400 kilometri, lat de 6 metri și înalt de 10 metri. El se întindea fără întrerupere dela Golful Liao-tung până la Kia-Ylei-Kuan, la apus de Su-ciu, pe marginea pustiuului Gobi. El a rezistat până în veacul al XVII-lea, când a fost distrus, în unele locuri, de nă-



văltori vecini, porniți din Man ciuria.